

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.IV.21.347/2020/5.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Stark Marianna bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Kummer Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd)

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

SBGK Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Borbély Boglárka ügyvéd)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.172/2020/12.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 69.P.21.430/2019/13-I.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 80.000 (nyolcvanezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes köteles az államnak – külön felhívásra – megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes országgyűlési képviselő, a perbeli médiatartalom közzétételekor a ... párt alelnöke volt, később ugyanezen párt elnöki tisztségét is betöltötte. A felperes országgyűlési képviselőként a vele közös háztartásban élő házastársával együtt vagyonyilatkozat-tételi kötelezettséggel tartozott. A felperes 2016. szeptemberében kötött házasságot ..., aki 2016. november 11-én a ... egymás között 1/2-1/2 arányban megszerezte a ... alatti, természetben a ... szám alatti 3144 nm területen elhelyezkedő kivett, hétvégi ház, garázs megnevezésű ingatlant (a továbbiakban: ingatlan). A felperes házastársa vagyonyilatkozatában az ingatlant feltüntette.

[2] Az alperes által üzemeltetett ... televíziós csatorna 2018. március 26-án 18 órakor kezdődő „...” című műsorában a felpereshez kapcsolódóan a következők hangzottak el: A műsorvezető közölte: „A ... is jogi útra terelné a Jobbik korrupciós botrányát. A napokban több, a választással kapcsolatos csalási ügy is felmerült a ..., a szálak ...pártigazgatóhoz és ... vezetnek, azonban több jobbikos politikus is érintett lehet hasonló ügyekben”. Ezt követően az összeállításban a felperes volt látható, aki a következőket mondta: „Ne vicceljen már kérem! Hát jön el hozzám, nézze meg, hullik a vakolat a házamról! Jön el hozzám!”. Ezt követően az összeállításban a narrátor a következőket mondta: „... szerint a jobbikos képviselők többségének nincs jelentős vagyona. Ezen a képen azonban az alelnök eltitkolt

vadászvillája látható. A hatalmas épület a ..., a sípályától nem messze áll. A panorámából ítélve kellemesen töltheti el a kikapcsolni vágyó alelnök napjait, akár télen, akár nyáron”. Az összeállításban ezt követően beszámoltak arról, hogy a felperes házastársa a felperes által állítottnál lényegesen magasabb összegért végez jogi munkát a pártnak és nem ő az egyetlen házastárs, akit előszeretettel alkalmaznak a pártnál. Megemlítették azt is, hogy ...pártigazgató ... jár pénzért, továbbá, hogy a ... 13 képviselőjének visszaléptetése fejében a párt különböző anyagi ajánlatokat tett.

[3] A riporttal kapcsolatban a felperes sajtó-helyreigazítás iránti eljárást kezdeményezett. A Fővárosi Törvényszék a 15.P.21.632/2018/8. számú - a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.949/2018/6. számú ítéletével helyben hagyott - ítéletében helyreigazítás közzétételére kötelezte az alperest azzal a tartalommal, hogy az adott műsorszámban valótlanul állította a felperesről, hogy vagyonyilatkozatában eltitkolt egy ... található lakóépületet. Valós tényként rendelte el közölni azt, hogy a műsorban bemutatott ingatlan nem a felperes, hanem 1/2-1/2 arányban a házastársa és a házastárs ügyvédi irodájának tulajdonában áll; a felperes házastársának az interneten bárki számára, korlátozás nélkül elérhető vagyonyilatkozata ezt tartalmazza is, így erről az ingatlanról a felperesnek a saját vagyonyilatkozatában nem kell számot adnia.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[4] A felperes keresetében kérte megállapítani: az alperes megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az általa működtetett ... televíziós csatorna „...” című műsorának 2018. március 26-i adásában valótlanul állította, hogy eltitkolt vagyonyilatkozatából egy vadászvillát. Kérte az alperest elégtétel adására és 800.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezni. Keresetének indoklásában előadta, hogy az ingatlan nem képezi a házastársi közös vagyon részét, az házastársának különvagyona 1/2 arányban, saját vagyonyilatkozatát az ingatlannyilvántartási adatoknak megfelelően töltötte ki, ebben a körben őt vagyonbevallási kötelezettség nem terhelte, házastársa pedig az ingatlant feltüntette.

[5] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a perbeli riport nem állította, hogy a felperes a vagyonbevallási, nyilatkozattételi kötelezettségét megszegte. Nem vitatta, hogy a közlés az alperes személyére vonatkozik, állította azonban, hogy az a valóságnak megfelelt, tekintettel a házastársi közös vagyon védelmére és a felperest közszereplői minőségénél fogva terhelő fokozott tűrés kötelezettségére. Vitatta az elégtételadás keresetben igényelt módját azzal, hogy jogi személyként bocsánatkérésre nem kötelezhető. A sérelemdíj iránti igényt a jogalap hiányában alaptalannak, összegét pedig eltúlzottnak tartotta.

Az első- és másodfokú ítélet

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévét azzal, hogy az általa működtetett ... televíziós csatorna „...” című műsorának 2018. március 26-i adásában a felperesről valótlanul állította, hogy a vagyonyilatkozatából eltitkolt egy vadászvillát. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül a felperesnek megküldendő levélben fejezze ki a jogsértésért való sajnálkozását és

feljogosította a felperest, hogy a levelet nyilvánosságra hozza. Kötelezte továbbá az alperest 800.000 forint sérelemdíj és perköltség megfizetésére.

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a műsorban az adott összeállítás a ... párton belüli korrupciós botrányról, csalásról, tiltott párttámogatásról szólt. A felperes által sérelmezett „eltitkolt vadászvilla” kifejezés ebben az összefüggésben az átlagos néző számára azt jelentette, hogy a felperesnek be kellett volna vallania, azaz fel kellett volna tüntetnie parlamenti képviselőként a vagyonynyilatkozatában ezt az ingatlant. Az „eltitkolás” kifejezés ehhez képest azt jelentette, hogy a felperes a bevallást elmulasztotta. Mindebből az elsőfokú bíróság szerint a néző arra is következtethetett, hogy az eltitkolás azért következhetett be, mert az ingatlanhoz a felperes tiltott módon jutott hozzá, ehhez az értelmezéshez pedig hozzájárult az is, hogy közölték: felesége jelentős összegű ellentételezés fejében végez munkát a pártnak. Az elsőfokú bíróság megállapította: a felperes bizonyította, hogy az ingatlan tulajdonlását nem titkolta el, miután az nem az ő tulajdona, a házastársának vagyonbevallása pedig az ingatlan tulajdonviszonyairól számot ad. A valótlan és sértő tényállítást a felperes közszereplőként sem köteles tűrni, ezért a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:45. § (2) bekezdése alapján a jóhírnév megsértése megállapítható. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogsértést megállapította és a c) pont szerint az alperest elégtétel adására kötelezte. A Ptk. 2:52. §-a alapján a megítélt sérelemdíj összegszerűsége kapcsán pedig figyelembe vette, hogy a televíziós adással, illetve annak internetes megjelenésével a közlés a nyilvánosság széles köréhez jutott el, és a jogsértés tárgyi súlyát is értékelve úgy ítélte meg, hogy a felperes követelése nem eltúlzott.

[8] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét akként hagyta helyben, hogy az alperes azzal sértette meg a felperes jóhírnevét, hogy az általa működtetett ... televíziós csatorna ... című műsorának 2018. március 26-i adásában azt a valós tényt, hogy a felperes házáról hullik a vakolat és feleségének résztulajdonát képezi egy ... ingatlan, abban a hamis színben tüntette fel, hogy a felperes vagyonynyilatkozatából eltitkolt egy vadászvillát.

[9] A másodfokú bíróság egyetértve az elsőfokú bíróságnak az ügy érdemében kifejtett álláspontjával, rámutatott arra, hogy az érintett témában a sajtó-helyreigazítás iránti perben hozott ítélet a személyiségi jogi per szempontjából nem minősül ítélt dolognak. A műsorszámban konkrétan nem hangzott el az a közlés, hogy a felperes a vagyonynyilatkozatában eltitkolt egy vadászvillát, ezért valótlan tény állítása nem állapítható meg. Nem volt elfogadható az alperes azon érvelése, hogy a felperes személyét illetően csupán véleményt formáltak azzal, hogy mintegy szembesítették őt korábbi nyilatkozatával a „sanyarú” lakhatási körülmények és a... található villa ellentétének kiemelésével. A felperestől idézett, másik ingatlanra vonatkozó nyilatkozatból semmilyen módon nem következik az „eltitkolás”. Alappal csupán annyi lett volna közölhető, hogy az ingatlannyilvántartásból, illetve a házastárs vagyonynyilatkozatából a sajtószervnek tudomása van arról, hogy a felperes házastársának résztulajdonában van egy mátrai ingatlan. Az „eltitkolás” kifejezésnek lehetséges olyan értelmezése, hogy a felperes megszegte a kötelezettségét, mert nem tüntette fel a vagyonynyilatkozatában az ingatlant. Érdemben eltitkolásról azonban csak akkor lehet szó, ha az ingatlan a felperes tulajdonában állt volna, ezért a kifogásolt közléssel, a Ptk. 2:45. § (2) bekezdése alapján a való tény hamis színben való feltüntetése volt megállapítható. A per érdemi elbírálása szempontjából ugyanakkor nem volt annak jelentősége, hogy az ingatlan a házastársi közös vagyon részének tekinthető-e.

[10] A jogkövetkezmények alkalmazása körében a másodfokú bíróság kifejtette, hogy az elégtételadás elrendeléséhez nem szükséges, hogy az alperes valódi és igaz „megbánást” tanúsítson, ugyanakkor a sajnálkozás kifejezésére a jogi személyiséggel rendelkező szervezet is kötelezhető, mivel az elégtételadás funkciója az, hogy a jogsértés bíróság által történt megállapításának kellő nyilvánosságot biztosítson. A másodfokú bíróság nem látott okot a sérelemdíj összegének mérséklésére, illetve a sérelemdíj megítélésének mellőzésére. Álláspontja szerint figyelembe kell venni azt a körülményt, hogy a politikai közszereplő esetében is értéke van a politikai hitelességnek, továbbá értékelni kell azt, hogy a perbeli közlés a választási kampány idején hangzott el az ország egyik legnézettebb hírműsorában.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[11] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Megsértett jogszabályként hivatkozott a Ptk. 2:8. §-ára, 2:45. § (2) bekezdésére, a 2:51. § (1) bekezdés c) pontjára és a 2:52. §-ára, valamint a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 2. § (2) bekezdésére, a 266. § (3) bekezdésére, 342. § (1) és (3) bekezdéseire, 346. § (5) bekezdésére és 370. §-ára.

[12] Az alperes álláspontja szerint az adott hírblokk lényege az volt, hogy „... vagyonok” nyomába eredtek és a felperes volt az, aki olyan nyilatkozatokat tett, hogy a ... képviselői általában nem vagyonosak, az ő ingatlanán például hullik a vakolat, házastársa pedig alacsony összegért dolgozik a pártnak. E nyilatkozatok valóságát vitatva utaltak a ... házra, illetve arra, hogy a felperes házastársa a párttól több millió forint megbízási díjat kapott. A másodfokú bíróság azzal, hogy való tény hamis színben feltüntetését állapította meg, túlterjeszkedett a felperes kérelmen, mivel a felperes ilyen tartalmú kereseti kérelmet nem terjesztett elő, a kialakult bírói gyakorlat szerint pedig a közlés „sugallata” nem képezheti személyiségi jog per tárgyát. Ehhez képest a jogerős ítélet megsértette a Pp. 2. § (2) bekezdését és a Pp. 342. § (1) és (3) bekezdését.

[13] Az alperes a PK 12. számú állásfoglalásra hivatkozással azzal érvelt, hogy a közléseket az átlagnéző szemszögéből kell vizsgálni, a közlés egésze a felperes személyét illetően azzal volt kapcsolatos, hogy miközben a felperes egy omladozó házról tesz nyilatkozatot, a valóságban - legalábbis a házastársi vagyonközösség alapján - létezik egy olyan komoly ingatlan, amelynek a felperes a használatára jogosult. Az eljárás során figyelembe kellett volna venni a házastársi vagyonközösség vélelmére vonatkozó Ptk. 4:40. §-át, ha ugyanis a felperes az ingatlan használatára jogosult, akkor megalapozott annak közlése, hogy ezt „eltitkolta”. A házastársi közös vagyon vélelmét a jelen eljárás keretei között a felperes nem döntötte meg.

[14] Az alperes az elégtétel adására kötelezést azért tartotta jogszabályt sértőnek, mert a bírói gyakorlat szerint jogi személyt nem lehet érzelmek kifejezésére kötelezni, egyébként is a sajtó-helyreigazítás időközben már megtörtént, az elégtétel adása körében hiányzik a cselekvőképessége (Ptk. 2:8. §). A sérelemdíj megfizetésére kötelezés tekintetében előadta, hogy a felperes által sérelmezett állítás a kifogásolt formában el sem hangzott, a bírói

gyakorlat szerint pedig legfeljebb 50.000 forint sérelemdíj lehetne indokolt. A felperes nem valószínűsítette, hogy bármilyen hátrány érte, a személyét érintő kritikai megjegyzéseket ugyanakkor közéleti szereplőként tűrni köteles.

[15] Az alperes sérelmezve a bizonyítási teher kiosztását [Pp. 266. § (2) bekezdés] állította, hogy a tulajdoni viszonyokat az ingatlan tekintetében a felperes lett volna köteles tisztázni, illetve az ő feladata lett volna a közös tulajdon véelmének megdöntése, és miután erre nem került sor, szükség esetén a megismételt eljárás keretében írható elő. Az indokolási kötelezettség megsértését [Pp. 346. § (5) bekezdés] az alperes abban látta megvalósulni, hogy a másodfokú bíróság nem indokolta meg, miért nem fogadta el a valótlan tényállítás illetve az elégtételadás körében elfoglalt jogi álláspontját.

[16] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte annak helyes indokaira hivatkozással.

A Kúria döntése és jogi indokai

[17] Az alperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint alaptalan.

[18] Az eljárásjogi jogszabálysértések körében tévesen kifogásolta az alperes, hogy a másodfokú bíróság túlterjeszkedett a felperes kereseti kérelmén.

[19] A Pp. 2. § (2) bekezdése értelmében a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A Pp. 342. § (1) bekezdése szerint az érdemi döntés nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, az ellenkérelmen és a beszámítási kérelmen. Ez a szabály a fő követelés járulékaire is irányadó. A (3) bekezdés szerint törvény eltérő rendelkezése hiányában az érdemi döntés nem terjedhet ki olyan jogra, amelyet a fél a perben nem állított. A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2)-(4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja.

[20] A felperes keresetében az alperes műsorában elhangzottak alapján tartalmilag sérelmezte azt a közlést, hogy eltitkolt egy ... található lakóépületet (vadászvillát) a vagyonynyilatkozatában. A másodfokú bíróság ugyanezt a kitételt a szövegösszefüggésben vizsgálta és állapította meg annak alapján, hogy a valós tényeket (a felperes házáról hullik a vakolat és feleségének résztulajdonát képezi egy ... ingatlan) abban a hamis színben tüntette fel, hogy a felperes vagyonynyilatkozatából eltitkolt egy vadászvillát. A Ptk. 2:45. § (2) bekezdése szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényről állít vagy híresztel, vagy valós tény hamis színben tüntet fel. A másodfokú bíróság e rendelkezés alapján a kereseti kérelem keretein belül vizsgálta a kifogásolt közlést és jutott arra a következtetésre, hogy a jogsértés nem valótlan tényállítással, hanem való tény hamis színben való feltüntetésével valósult meg. A személyiségi jogi perekben is irányadó PK 15. számú állásfoglalás értelmében a bíróság nincs elzárva attól, hogy a jogsértés megállapítása során az ítélet rendelkező részének megfogalmazásánál - a kérelem és az ellenkérelem korlátai között - eltérjen a kereseti

kérelemtől. A másodfokú bíróság a jóhírnév megsértésének megállapítására irányuló keresetet a sérelmezett közlés tartalmi keretein belül, az irányadó jogszabályi rendelkezés alapján vizsgálta és állapította meg a jogsértést, amely a kereseti kérelmen való túlterjeszkedést nem teszi megállapíthatóvá.

[21] Megalapozatlanul kifogásolta az alperes, hogy a bizonyítási teher téves megállapításával és a Pp. 266. § (3) bekezdését megsértve a házastársi közös vagyon védelmének (Ptk. 4:40. §) figyelmen kívül hagyásával állapította meg a jogerős ítélet a jogsértést. A közlés valóságának igazolása során, mely szerint a felperesnek az „eltitkolt” ingatlan a tulajdonában állt-e, az ingatlannyilvántartás szerinti állapot az irányadó. A személyiségvédelmi per kereteit meghaladja annak vizsgálata, hogy az ingatlannyilvántartás adatai szerint a felperes házastársa és egy cég közös tulajdonában álló ingatlan tekintetében a Ptk. 4:40. § (1) és (2) bekezdéseiben meghatározott feltételek alapján a házastársi közös vagyonhoz tartozás védelme alkalmazható-e. A PK 14. számú állásfoglalás szerint a sajtóközlemény vitatott tényállításainak bizonyítása a sajtószervet terheli. A Pp. 265. § (1) bekezdése szerint törvény eltérő rendelkezése hiányában a perben jelentős tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valósnak fogadja el, továbbá a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének a következményeit is ez a fél viseli. E rendelkezések alapján nem sértett jogszabályt a másodfokú bíróság, amikor a bizonyítatlanságot az alperes terhére értékelte.

[22] A jogerős végzés jogi indokolása megfelel a Pp. 346. § (5) bekezdésének. A bíróságnak a határozatát a szükséges mértékben kell megindokolnia, amelynek körét az adott ügy jellege, és az eljárás során tisztázásra váró körülmények terjedelme határozza meg. Az eljáró bíróságok döntésüket a jogvita elbírálása szempontjából szükséges körben megindokolták, amelyből kiderül, hogy a sérelmezett közlést milyen okból tartották jogsértőnek. Az alaptalanul hivatkozott eljárási szabály (kereseti kérelmen való túlterjeszkedés) megsértésének indokolását pedig tévesen hiányolta az alperes. Az indokolás kötelezettség megsértése önmagában amiatt, hogy a jogerős ítélet indokaival a fél nem ért egyet, nem állapítható meg.

[23] Érdemben jogszabálysértés nélkül állapította meg a jogerős ítélet a jogsértést. A felperessel, mint politikussal szemben a politikai, közéleti tevékenységével kapcsolatban a véleménynyilvánítás lehetőségei az átlagosnál jóval tágabbak, a tevékenységével kapcsolatos erőteljes megfogalmazásokat is tűrni köteles a véleményalkotás körében. Az adott esetben azonban az „eltitkolta” kifejezés nem vélemény kifejezése, hanem tudatos, család magatartásra utal.

[24] A PK 12. számú állásfoglalás értelmében a kifogásolt sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint kell megítélni. A közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jogosult személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot jogsértés megállapítására. Véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, gazdasági, politikai, tudományos vagy művészeti vita önmagában ugyancsak nem lehet jogsértés megállapításának az alapja.

[25] A perbeli műsorban a „... vagyonok nyomában” című hírblokkban a ... politikusok által „elkövetett” visszaélésekre, „korrupciós botrányra” utaltak. A műsorban a felperes saját szerény anyagi körülményeire vonatkozó nyilatkozatát követően, annak cáfolataként bemutatásra került egy kétszintes, tornyos lakóépület az „alelnök (felperes) eltitkolt vadászvillája” közlés kíséretében. Az „eltitkolás” kifejezést az átlagos néző, a társadalmi közfelfogásnak is megfelelően úgy értelmezi, hogy a felperes valamely jogszabályban előírt számadási kötelezettségének nem tett eleget. Köztudomású tény, hogy az országgyűlési képviselőknek vagyonbevallási kötelezettségük van, ezért a közlés nyilvánvalóan arra utal, hogy a felperes a vagyonnyilatkozatában nem adott számot az ingatlanáról. Az pedig a perben igazolásra került, hogy az ingatlan résztulajdonosaként a felperes házastársa a vagyonbevallásában az ingatlant feltüntette. Helyesen hivatkozott a felperes arra, hogy a közlés tartalma, amely szerint nagyértékű ingatlanának tulajdonlását titkolta el, valótlán és sértő, amelyet a közszereplő sem köteles eltűnni. Nem kétséges, hogy a sajtó feladatát képezheti a közfigyelem felhívása, ha valamely közszereplő nyilvános megnyilatkozásai (például lakhatási körülményeit illetően) eltér a valós helyzettől, és erről vélemény is megfogalmazható, mindez azonban nem ad felhatalmazást a jogsértő közlések megfogalmazására. Ezért helytállóan állapította meg a jogerős ítélet a jóhírnév megsértését a Ptk. 2:45. § (2) bekezdése alapján.

[26] A Ptk. 2:51. § (1) bekezdés c) pontja szerint, akit személyiségi jogában megsértenek, a jogsértés ténye alapján – az elévülési időn belül – az eset körülményeihez képest követelheti azt, hogy a jogsértő adjon megfelelő elégtételt és ennek biztosítson saját költségén megfelelő nyilvánosságot. E rendelkezés alapján a sérelmet szenvedett személy a jogsértés ténye miatt kérheti az erkölcsi jellegű és az elkövető vétkességétől független szankció, azaz a jogsértés objektív jogkövetkezményének alkalmazását. Az ítélkezési gyakorlat szerint az elégtételadás keretében a sérelmet szenvedett személy erkölcsi jóvátételt, általában olyan tartalmú nyilatkozat közzétételét követelheti, amely a jogsértés megtörténtét tudatosítja azzal a személyi körrel, amely előtt őt a sérelem érte.

[27] Az alperes álláspontjával szemben, a sajtó-helyreigazítás a személyiségi jogi per szempontjából nem minősül ítélt dolognak (BH1996.525), ezért a perbeli közlés miatt a sajtó-helyreigazítás iránt indított perben korábban elrendelt helyreigazítás közlése nem teszi okafigyottá az elégtétel adásának igényét. A sérelmet szenvedett fél a jogsértés megállapítása esetén alanyi jogon kérheti az elégtétel adását. Az alperes érdemben nem jelölt meg olyan okot, amely az elégtétel adására irányuló igényt az eset körülményeihez képest megalapozatlanná teszi. Az alperesnek az az érvelése, hogy a jogi személyt a jogsértés miatti sajnálat kifejezésére nem lehet kötelezni, az elégtétel adásának mellőzésére önmagában nem ad alapot.

[28] Megalapozatlanul kifogásolta az alperes a felperes javára megítélt sérelemdíj összegét. A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerint, akit személyiségi jogában megsértenek sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (2) bekezdés szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. A (3) bekezdés értelmében a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására – tekintettel egy összegben határozza meg.

[29] A sérelemdíj összegét a bíróság a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében meghatározott szempontok figyelembe vételével, a Pp. 279. § (1) bekezdése alapján mérlegeléssel határozta meg. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megváltoztatására csak kivételesen, abban az esetben kerülhet sor, ha a felülvizsgálni kért jogerős határozat a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltak miatt jogszabálysértő, mert az eljáró bíróság a mérlegelés körébe vont adatok és bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során az ügy érdemére kiható, nyilvánvalóan helytelen, iratellenes, kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes következtetésre jut. Az alperes felülvizsgálati kérelmében a sérelemdíjjal összefüggésben csupán a Ptk. 2:52. §-ának megsértésére hivatkozott, megsértett jogszabályként a bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó Pp. 279. § (1) bekezdését nem jelölte meg [Pp. 406. § (1) bekezdés].

[30] A másodfokú bíróság a sérelemdíjfizetési kötelezettség és az összegszerűség meghatározása során figyelembe vette, hogy a jogsértő közlésre a választási kampány idején került sor, az főműsoridőben kifejezetten nagy nyilvánosságot kapott és egy országosan ismert politikus számára, aki tevékenységét a személyének hitelességére alapítja, kiemelkedő súlyú sérelmet okozott. Az ismertetett körülmények alapján a jogerős ítélet a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében meghatározott szempontoknak megfelelően állapította meg azt, hogy az alperes sérelemdíj fizetésére köteles.

[31] Az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak az új Pp. hatályba lépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. Polgári Jogegységi Határozat alapján alkalmazandó, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény 3. pontjában foglaltak értelmében érdemben a felülvizsgálati kérelemnek csak azok a hivatkozásai vizsgálhatók, amelyek esetében a jogszabályban [Pp. 406. § (1) bekezdés] előírt tartalmi követelmények - a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértésre való hivatkozás indokainak ismertetése - maradéktalanul teljesültek; az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja, amely körülményre határozata indokolásában utal. Az alperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt jogszabálysértés (Ptk. 2:52. §) alapján az nem volt vizsgálható, hogy az összegszerűség megállapítása a Pp. 279. § (1) bekezdését megsértve, kirívóan okszerűtlen mérlegelés eredményeként került-e meghatározásra, ezért a Kúria az alperesnek az összegszerűség körében kifejtett egyéb érveit figyelmen kívül hagyta. Ebből következően nem lehetett azt vizsgálni és megállapítani, hogy a megítélt sérelemdíj összege eltúlzott-e.

[32] Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[33] Ptk. 2:45. § (2) bekezdés, 2:51. § (1) bekezdés c) pont, 2:52. §

PK 12., 14. és 15. számú állásfoglalások

A döntés elvi tartalma

[34] A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint kell megítélni. A közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jóhírnév megsértése megállapítható annak valótlan állításával, hogy a közszereplő politikus - vagyonynyilatkozatában - a jelentős értékű ingatlanvagyonát eltitkolta.

Záró rész

[35] A Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes alperest a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amely a felperesi képviselő ügyvédi munkadíjából áll, mértéke a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján került megállapításra. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a pervesztes alperes köteles a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján.

[36] A felülvizsgálati eljárási illeték mértéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerint 800.000 forint pertárgy érték alapján került megállapításra.

[37] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2021. november 17.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró

A kiadmány

hitelélül:

S.K.

bírósági ügyintéző